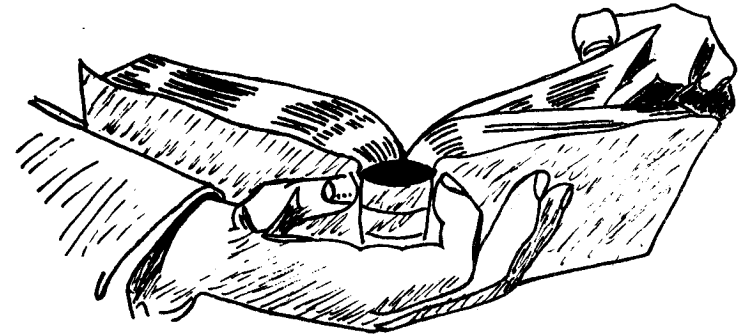

4104

IMBILA YA BUTUMIKISHI
UKUFUMA
MU BAIBELE

MISSIONARY MESSAGE OF THE BIBLE (BEMBA)
PUBLISHED BY THE BAPTIST PUBLISHING HOUSE
PRINTED BY THE BAPTIST PRINTING MINISTRY
BOX 1995, LUSAKA, ZAMBIA

NABA PAULA KILPATRICK

W221
Bemba

MISSIONARY MESSAGE OF THE BIBLE
(BEMBA)

FIRST PUBLISHED
OCTOBER 1, 1978

BY THE
BAPTIST PUBLISHING HOUSE.
P. O. BOX 1995
LUSAKA, ZAMBIA

PRINTED BY
THE BAPTIST PRINTING MINISTRY
P. O. BOX 1995
LUSAKA, ZAMBIA

UMULUNGU WA PABULA: IMFWA NO KUBUKA KWAKWA YESU

Ubushiku bwantanshi: Amalumbo 22
 Ubushiku bwacibili: Marko 15-16
 Ubushiku bwacitatu: Mateo 27:27-54
 Ubushiku bwacine: Luka 24:13-32
 Ubushiku bwacisano: Yoane 19:17-27
 Ubushiku bwamutanda: Yoane 20:1-10

UMULUNGU WEKUMI: AMASAMBILISHO YA KWA YESU
 UKWAYA KULEKELESHA.

Ubushiku bwantanshi: Mateo 24:14
 Ubushiku bwacibili: Luka 24:44-49
 Ubushiku bwacitatu: Yoane 20:19-23;
 26-29
 Ubushiku bwacine: Yoane 21:15-17
 Ubushiku bwacisano: Mateo 28:19-20
 Ubushiku bwamutanda: Imilimo 1:6-8

UMULUNGU WEKUMI NA UMO: MUPASHI WA MUSHILO
 APELA AMAKA KU NTE.

Ubushiku bwantanshi: Aba Efese 3:14-20
 Ubushiku bwacibili: Imilimo 2:1-4
 Ubushiku bwacitatu: Yoane 14:15-24
 Ubushiku bwacine: Yoane 16:5-15
 Ubushiku bwacisano: Imilimo 10:34-43
 Ubushiku bwamutanda: Imilimo 10:44-48

ISAMBILILO

IBULA

1. UBUPEKANYO BWA KWA LESA.....1
2. LESA ASALA ABRAHAMU.....3
3. MOSE ATUNGULULA ABANTU BA KWA LESA....5
4. NA BAMBI ABAKONKELE LESA.....8
5. UBUFWAYO BWA KWA LESA BWASOKOLOLA
 KULI BAKASESEMA.....10
6. YESU AFIKILISHA UBULAYO BWA KWA
 LESA.....13
7. YESU NA BA YUDA.....15
8. YESU NA BENA FYALO.....17
9. IMFWA NO KUBUKA KWA KWA YESU.....20
10. AMASAMBILISHO YAKWA YESU
 AYAKULEKELESHA.....22
11. MUPASHI WA MUSHILO APELA AMAKA
 KUNTE.....24

AMALEMBO YA KU BELENGA

UMULUNGU WANTANSHI: UBUPEKANYO BWA KWA LESA

Ubushiku bwantanshi: Yoane 3:16-21
Ubushiku bwacibili: Yoane 1:1-18
Ubushiku bwacitatu: 1 Yoane 4:7-10
Ubushiku bwacine: Abena Efese 3:1-13
Ubushiku bwacisano: Marko 12:28-34
Ubushiku bwamutanda: 1 Yoane 5:1-5

UMULUNGU WACIBILI: LESA ASALA ABRAHAMU

Ubushiku bwantanshi: Imilimo 7:2-8
Ubushiku bwacibili: Abena Roma 4:1-5
Ubushiku bwacitatu: Yakobo 2:18-24
Ubushiku bwacine: Ukutendeka 22:15-18
Ubushiku bwacisano: Aba Hebere 11:8-22
Ubushiku bwamutanda: Galatia 3:6-9

UMULUNGU WACITATU: MOSE ATUNGULULA ABANA BAKWA
LESA.

Ubushiku bwantanshi: Ukufuma 19:18
Ubushiku bwacibili: Aba Hebere 11:23:29
Ubushiku bwacitatu: Impendwa 14
Ubushiku bwacine: Ukufuma 3:1-12
Ubushiku bwa cisano: Imilimo 7:17-34
Ubushiku bwamutanda: Imilimo 7:35-43

UMULUNGU WACINE: NABAMBI ABAKONKELE LESA

Ubushiku bwantanshi: Impendwa 10:29-32
Ubushiku bwacibili: Impendwa 22-24
Ubushiku bwacitatu: Yoshua 2:1-21
Yoshua 6:22-25
Ubushiku bwacine: Ruti 1-4
Ubushiku bwacisano: 2 Ishamfumu 5:1-14
Ubushiku bwamutanda: Ukufuma 18:10-12

UMULUNGU WA CISANO: UBUFWAYO BWA KWA LESA BWA
SOKOLOKA KULI BAKASESEMA.

Ubushiku bwantanshi: Yona 1-4
Ubushiku bwacibili: Yoshua 2
Ubushiku bwacitatu: Amalumbo 47
Ubushiku bwacine: Amalumbo 117
Ubushiku bwacisano: Amalumbo 67
Ubushiku bwamutanda: Amalumbo 96

UMULUNGU WAMUTANDA: YESU AFIKILISHO BULAYO BWA
KWA LESA.

Ubushiku bwantanshi: Abena Filipi 2:5-8
Ubushiku bwacibili: Aba Roma 5:12-25
Ubushiku bwacitatu: 2 Korinti 5:21
Ubushiku bwacine: Mateo 16:24-25
Ubushiku bwacisano: Galatia 2:15-16
Ubushiku bwamutanda: 1 Petro 2:4-10

UMULUNGU WACINE LUBALI: YESU NA BA YUDA

Ubushiku bwantanshi: Luka 14:16-24
Ubushiku bwacibili: Luka 10:25-37
Ubushiku bwacitatu: Luka 15
Ubushiku bwacine: Mateo 10:5
Ubushiku bwacisano: Mateo 15:21-28
Ubushiku bwamutanda: Aba Roma 9:30-33

UMULUNGU WACINE KONSE KONSE: YESU NABENA FYALO

Ubushiku bwantanshi: Mateo 8:5-13
Ubushiku bwacibili: Yoane 4:1-43
Ubushiku bwacitatu: Mateo 15:21-28
Ubushiku bwacine: Aba Filipi 2:9-11
Ubushiku bwacisano: Yoane 12:20-32
Ubushiku bwamutanda: Imilimo 11:17-18

IMBILA YA BUTUMIKISHI UKUFUMA MU BAIBELE

ISAMBILILO 1

UMUTWE WE SAMBILILO: IMBILA YA BUTUMIKISHI
UKUFUMA MU BAIBELE

UMUTWE WE LELO: UBUPEKANYO BWA KWA LESA

ILEMBO LYA BUNTE: Abena Efeso 3:1-13

ICIPANDE CAKUSUNGA PAMUTIMA:

*"Lelo Lesa asokololo kututemwa kwakwe kwine,
pakuti ilyo twali tucili ababembu Kristu
alitufulilile."*

Abena Roma 5:8

KATUNGULULA:

"Mukutendeka Lesa abumbile umulu ne calo"
(Ukutendeka 1:1). Icipande ca kubalilapo ica
muli Baibele casuka ubwipusho bukalamba ubo
ubwipushiwa ku bantu bonse. Abantu bonse bale-
pusha, ati, "Nani uwacitile ici? Baibele isosa
ati ni Lesa ewa bumbile umulu ne sonde. Na
mukutwalilila Baibele ilelanda umulandu Lesa
abumbile icalo.

Lesu alikwata ubupekanyo pa fintu fyonse
ifyo acita. Kuti twasambilila ifya bupekanyo
bwa kwa Lesa pa bantu bonse ukubikapo na iwe
wine ifyo bwaba ukupitila mu kubelenga Baibele.

ICIPANDE CA CIMO: UBUFWAYO BWA BUPEKANYO

Ifipande fya kubalilapo ikumi na cimo (11)
ifya mu citabo ca kutendeka, filanda pa mulandu
wa kubumbwa kwe sonde no muntu. Lesa abumbile
umuntu ku kuba nesenge pamo nankwe. Ilyo umuntu
abembwike nokutoba ubwikatano pamo na Lesa, Lesa
atampile ubupekanyo ubo ubuli nokulenga umuntu
ukubwelela kuli Lesa. Baibele itweba ifyo Lesa
aishibishe ubupekanyo bwakwe ku muntu. Mu nshiku
sha Cipingo ca Kale, Lesa asokolwele ubupekanyo
bwakwe ukupitila muli ba kasesema elyo nabambi
aba mushilo. Mu Cipingo Cipyu Lesa asokolwele

ubupekanyo bwakwe ukupitila mu Mwana wakwe,
Yesu Kristu,

ICIPANDE II: UBUPEKANYO BWA SOKOLOKA

Ilintu Yesu aishile pano calo mu kwikala ngo muntu, asokolwele ubupekanyo bwakwa Lesa ku bantu. Ubupekanyo bwa kwa Lesa ku bantu bwabo busuma. Ilyo Yesu aishile nokufwa pa lupanda pa mulandu wa lubembu lwa bantu, alangishe ukutemwa uko akwete pa bantu. (Abena Roma 5:8).

ICIPANDE III: UBUPEKANYO BWA AKANIWA

Ilyo Yesu afwile pa lupanda, abukile ku bafwa, elyo aile ku mulu, ne fintu fyonse ifya lefwaikwa ku muntu mukukwata isenge pamo na Lesa fyalipwile. Imilimo yonse iyapabupususho bwa muntu yalipwile. Nomba umuntu kuti abwelela kuli Lesa mu citetekelo no kupokelela ipusukilo. Nomba umuntu onse kuti aisa kuli Lesa.

Lesa tapekanishishe fye umuntu ukupokelela Kristu ngo mupusushi wakwe fye. Lelo ici cilifye ciputulwa ca bupekanyo bwakwe ukuti bonse aba tetekela muli Yesu Kristu ngo Mupusushi bafwile bayakanya ubu bupekanyo bwe pusukilo na bantu bonse.

KATUNGULULA:

Baibele itweba ukuti Lesa alikwata ubupekanyo bwa muntu. Ubupekanyo bwa kuti, umuntu kuti aba nesenge nangu ubwikatano pamo na Lesa ukupitila mu mwana wakwe. Yesu Kristu uwalandile ukuti, "Nine Nshila ne Cine no Mweo; takuli uwisa kuli Tata, kano aishila muli ine." (Yoane 14:6).

E cio umuntu onse uwapokelela Yesu mu mutima wakwe na mweo wakwe, alimpelwa insambu na maka ayalingana fye nga fintu abana bakwa Abrahamu bapelwa. Umuntu onse alingile ukunakila Lesa. Umuntu kuti aba ipalo pakati ka bantu bonse aba pano isonde ilyo lyonse aletungulula abantu nokubalanga kuli Yesu.

Kabili Petro ayasamwine akanwa kakwe nokutila, "cine cine nasumina ukuti Lesa taba nakapatu-lula, lelo mu lukuta lonse ngo muntu aba uwa-kutina Lesa no kucita ubulungami ali uwa pokelelwa kuli wene." (Imilimo ya batumwa 10:34-35). Petro abilile Imbila Nsuma ya kwa Yesu ku ba Yuda elyo naku bena fyalo.

ICIPANDE III: ICALO CONSE CAUMFWA IMBILA NSUMA

Mupashi wa mushilo atungulwile abena Kristu bantanshi mu ncende shonse ishà pano isonde. Ilyo abena Kristu baleenda mu ncende ishipya, bale ebako abantu bonse abo abaleipela ku kumfwako pa mfw, nokubuka kwa kwa Yesu. Na bantu abengi baliteteketele. Abacitetekelo baikalilile mu cine cakwa Yesu na munshitaya kupakaswa.

Umutumwa Paulo panuma yakumona Yesu mu musebo wakuya ku Damaseke ali umo uwacilapo pa batumwa bonse mukutwala imbila nsuma ku bena fyalo. Mu ciloto Paulo amwene umuntu ukufuma ku Makedonia uwamweebele ukuti engaya nankwe ku calo cakumwabo nokuya akana capamo Imbila nsuma. Ilyo talafwa mu Roma, Paulo atampile ifilonganino ifingi umo uwali abate-tekela, aba Yuda elyo na bena fyalo.

Mu myaka iyingi Mupashi wa mushilo acili aletwalilila mukutungulula abantu mukwakanina capamo imbila nsuma ya kwa Yesu no muntu uuli onse. Abantu abengi balyumfwile imbila nsuma, pantu Mupashi wa mushilo alandile ku bena Kristu no kubatuma nga fintu atumine umutumwa Paulo mu ncende ishingiro umu imbila nsuma yali taila umfwikwa.

KATUNGULULA:

Ukufwaya kwa kwa Lesa takwapilibuka. Bucili bupekanyo bwa kwa Lesa ubwa kuti abantu bonse aba pano isonde beshibe nga fintu Lesa abafye umu kabili uwa cine. Ukufuma panshita Yesu ali pano isonde, nombamba abantu abo Lesa asala mu kufikilisha ubulayo bupya bena Kristu.

ISAMBILILO 2

UMUTWE WE SAMBILILO: IMBILA YA BUTUMIKISHI UKUFUMA MU BAIBELE.

UMUTWE WA LELO: LESASALA ABRAHAMU

ILEMBO LYA BUNTE: IMILIMO YA BATUMWA 7:2-8

ICIPANDE CAKUSUNGA PAMUTIMA:

*"Awe atetekele Yehoba, nao amulingile icitetekelo cakwe ukuti bulungami."
Ukutendeka 15:6*

KATUNGULULA:

Ifipande fya kubalilapo ikumi na cimo (11) ifyo mu Kutendeka fitweba ukuti umuntu aishileba umubi pa numa ilyo ulubembu lwaishile pe sonde. Pa nshita imo, kwalifye umuntu umu uwalungama uwaikele pano isonde. Noyu muntu ali ni Noah. Lesa aonawile isonde lyonse ukufumyako fye Noah, no lupwa lwakwe elyo ne fitekwa ifyali mu bwato. Lelo panuma ya lyeshi ulupwa lwakwa Noah lwa bwelele mu lubembu.

Lesa alishibe ukuti, kwali fye inshila imo iya ku cimfishamo ulubembu mukuti umuntu engakalilamo no bwikatano pamo na Lesa na kabili.

ICIPANDE I: UBULAYO KULI ABRAHAMU

Mukutendeka kwa bulayo, Lesa asalile umuntu uwitwa Abrahamu. Lelo Lesa tasalile Abrahamu pa mulandu wakuti nalimo eo atemenwe sana ukucila abantu bambi pano isonde. Napamo Abrahamu tasalilwe mukuti nalimo ali uwalungama pamo nga Noah iyoo. Baibele taitweba umulandu Lesa asalile Abrahamu. Lelo Lesa aebele Abrahamu ukucita ifintu fimo, elyo na Lesa apangile ubulayo kuli wene. Abrahamu aceteketele Lesa. Lesa ali nokubomfya Abrahamu mu bupekanyo bwakwe pantu aliceteketele muli wene.

Ukutendeka 12:1-3 kutweba ifyo Lesa alandile kuli Abrahamu. Lesa aebele Abrahamu ukusha icalo cakwe nokuya ku calo ico ali noku mutungululako.

Lesu alandile nokutula, "Nkakubika Wishi wa luko ukukalamba, nga ukacita ifi fintu. Nka kupala no kukulenga ukube palo pa bantu bonse aba pano isonde."

ICIPANDE II: UBULAYO KULI ISAKI

Lesu aeseshe ubusumino bwa kwa Abrahamu lintu amweebele ukuti apele umwana wakwe umwaume nge lambu kuli wene. Na lintu Abrahamu acitile nga fintu Lesu amwebele, bwangu bwangu Lesu amupele icakuti engapela lambu. Mu ba Hebere 11:19 amashiwi yatila ukuti Abrahamu ali cetekele Lesu nokwishiba ukuti nga cakuti Isaki alifwile, Lesu nga ali mupele umweo nakabili.

Abrahamu asambilishe umwana wakwe Isaki ifyo Lesu asokolwele kuli wene. Panuma ya kupela ilambu Lesu abwekeshepo ubulayo kuli Abrahamu. Lelo ilyo Isaki akulile, Lesu umwine alimwebele, nokubwekeshapo ubulayo kuli wene (Ukutendeka 26:2-5).

ICIPANDE III: UBULAYO KULI YAKOBO

Isaki akwete abana baume babili ba mpundu, Yakobo na Esau. Lesu asalile umwana wakwa Isaki umwaice, Yakobo ukuti enga twalilila no bulayo. Ishina lya kwa Yakobo lipilibula ukuti "UWABUFI". Esau ashitishe ububeli (ubukalamba) bakwe kuli Yakobo pantu pali fimo ifyo alefwaya ukulya. Eico Yakobo abepele Esau no ku mupoka ipalo lyakwe. Yakobo alefwaya amapalo ya mweo, lelo taishibe inshila iisuma iya ku kwatilamo, aya mapalo.

Lesu ali nokumona icintu cimo muli Yakobo ico ali no kubomfya.

Lesu alandile kuli Yakobo mu ciloto, lintu abutwike mukutina umukalamba wakwe Esau. Yaboko atendeke ukusambilila kuli Lesu. Icakubalilapo fye Yakobo asambililo ukuti Lesu ni Lesu wa bantu bonse. Lesu atampile ukupekanya Yakobo ukuba umuntu uo ali nokubomfya. Panuma ya myaka iyingi ishina lya kwa Yakobo

Yesu balimwene bwino bwino ifyo Lesu aisokolwele ku bantu ukupitila muli Yesu. Imilimo ya kwa Mesiya yalipwile. Nomba ukupitila mu maka ya Mupashi wa mushilo, ibumba ilinono fye ilya ba kakonka nangu tutile abasambi bonse aba pano isonde batampile ukusabankanya imbila nsuma ku bantu bonse.

ICIPANDE I: ABA YUDA BAUMFWILA IMBILA NSUMA PA BUSHIKU BWA PENTEKOSTE.

Icishibilo cimo mukwisa kwa Mupashi wa mushilo pa basambi pa bushiku bwa Pentekoste cali ca kulandila mu ndimi isha lekana lekana ikumi limo na shisano (15). E ico bapale ubunte ku muntu no muntu mu lulimi lwakwe, kwi bumba lya bantu abengi abo abaishile ku mu tebeto wa Pentekoste ukufuma mu ncende isha lekana lekana.

Na lintu Petro ashimikile ku bantu, onse uwale kutika alyumfwile imbila yakwe. No kucila pa mpendwa amakana yatatu (3,000) iya bantu bali lapile nokuba abasambi ba kwa Yesu pa bushiku bwa Pentekoste.

ICIPANDE II: ABENA FYALO BAUMFWA IMBILA NSUMA

Korneli ali ni mu mushika wa ci Roma. Tali mu Yuda, lelo ali muntu umo uwalepepa Lesu. Na lintu Lesu alandile kuli Korneli, Korneli alyumfwile ukulanda kwa kwa Lesu, e ico atumine abakuya ita Petro.

Lesu alandile kuli Petro mu ciloto, lelo Petro tashininkishe ku fyo Lesu amweebele ukucita. Imbila ya kwa Lesu yali iya ibela ukufuma kufyo Petro asambilishiwe ukufuma ku bwaice bwakwe. Lelo lintu Petro ailwike pafyo Lesu alefwaya ukuti acite, acitile nga fintu aebele ukucita.

Awe ne lintu Petro ashimikile ku bamung'anda kwa Korneli bonse abalimo bapokelele Yesu ngo Mupusushi kabili nga Shikulu wabo. Petro nao elyo aumfwilikishe imbila intu Lesu amupele.

ine nakulaba naimwe monse umo muleya,

KATUNGULULA:

Muli aya malembo yonse, Yesu alelanda ku basambi ukuti ebali nokubila imbila ye pusukilo kwi sonde lyonse. Na kabili alebeba ukuti taba kaleba beka iyoo. E ico alelanda ukuti akalaba nabo bonse umo bakalaya mukubila iyi mbila ku bantu pa mulandu wakwe.

ISAMBILILO 11

UMUTWE WE SAMBILILO: IMBILA YA BUTUMIKISHI
UKUFUMA MU BAIBELE

UMUTWE WA LELO: MUPASHI WA MUSHILO APELA AMAKA
KUNTE.

ILEMBO LYA BUNTE: Imilimo ya batumwa 2:1-12;
38-39

ICIPANDE CAKUSUNGA PAMUTIMA:

*"Lelo mukapokelela amaka ilyo ukuso Mupashi wa mushilo pali imwe, kabili mukabe nte shandi mu Yerusalemu, na monse mu Yudea na Samaria, no kufika kumpela ya pano nse.
Imilimo ya batumwa 1:8*

KATUNGULULA :

Yesu aebele abasambi bakwe ukupembelela mu Yerusalemu ukufika pa nshita ilyo bakapokelela-mo amaka ayalefwaikwa mu ku belenga ukube nte shakwe. Abasambi bali pamo balepepa pa nshita ya Pentekoste, ilyo Mupashi wa mushilo aishile mu kubapela amaka.

Panuma ya kupokelela amaka ya Mupashi wa mushilo, abasambi bali abaipekanya mukufikishi ubupekanyo bwa kwa Lesa ubwa kuleta abantu bonse pano isonde kuli Lesa, Bakakonka bakwa

lyalipilibwilwe, e ico nomba ali ni Israel icalola mukuti, "Utungululwa na Lesa."
(Ukutendeka 35:10)

KATUNGULULA:

Abrahamu, Isaki na Yakobo bali abantu aba citetekelo. Batetেকে Lesa no kusambilila ukuba na katina kuli wene. Amaka yakumona ukufikilishiwa kwa bulayo bwa kwa Lesa yali fye ukupitila mu cumfwilo.

ISAMBILILO 3

UMUTWE WE SAMBILILO: IMBILA YA BUTUMIKISHI
UKUFUMA MU BAIBELE

UMUTWE WA LELO: MOSE ATUNGULULA ABANTU BA KWA
LESA.

ILEMBO LYA BUNTE: Imilimo ya batumwa 7:17-34

ICIPANDE CAKUSUNGA PAMUTIMA:

*"Awe icitetekelo e shintililo lya fintu tulecetekela, ninte ya fintu ifishimonwa.
Pantu emo batashiwe abakalamba,"
Aba Hebere 11:1-2*

KATUNGULULA:

Ilyo abana ba kwa Israele baleikala mu Egupti, iciputulwa cakubalilapo mu bupekanyo bwa kwa Lesa kuli Abarhamu cali citike. Ulupwa lwa bana bakwa Abrahamu lwalisandulwike icakuti na Farao kateka wa mu Egupti atinine apakalamba ku kufula kwabo. Nangu fye bali abasha nokusungwa ubuluku, lelo impendwa yabo yene yaleyafye pantanshi. Elyo Lesa asalile Mose ku kutungulula abana bakwa Israele mu ncende iyalailwe nokui- kwatilo bwikalo mulya.

ICIPANDE I: UKUPEPA KUFWAYA ICUMFWILO

Panuma ya myeshi itatu ilyo abena Israeli bafumine mu Egupti, Lesa alandile kuli bene pa

lupili lwa Sinai. Pa kutendekafye Lesa alandile kuli Mose, Mu Kufuma 19:5-6 Lesa aebele Mose ukweba abana ba kwa Israele ukuti nga cakuti basumina nokubaka amafunde ya kwa Lesa, elyo bakaba abantu bakwe abasalwa ukufuma mu nko shonse ishapano isonde; elyo kabili bakaba aba ng'anda ya ba kashimikila ba kwa Lesa, kabili uluko lwa mushilo. Nobu bulayo kwasuminishiwe kubana bakwa Israele.

ICIPANDE II: UBULAYO KU NKO

Lesu alandile ku bena Israele pa lupili lwa Sinai no kubapela amafunde ikumi. Lelo nangu fye baleumfwa ishiwi lya kwa Lesa, taca-bafwile mukusunga ifunde lyantanshi munshita fye ino napamo imilungu itatu.

Ilyo abana ba kwa Israele bapangile umutepa wa mwana wa ng'ombe uwa golide nokushinshina ici, Lesa ali kalipe. Mu Kufuma 32:7-8 Lesa taleita abana ba kwa Israele ati abantu "bandi" lelo abetile ati abantu bobo" nangu "aba" bantu. Abena Israele bakene ukumfwila Lesa. E ico teti babe abantu ba kwa Lesa pa nshita imo ine kukana mumfwila.

ICIPANDE III: ABENA ISRAELE BAKANA UKUCETEKELA UBULAYO BWA KWA LESA

Ilyashi lya bena Israele lya bulanda sana. Uyu mutundu wafililwe ukucetekela Lesa inshita ishingwi. Ilyo Lesa aebele abena Israele ukuya ku calo ico abalaile, balikene. Lesa aebele ukuti icalo ici cali pelwa kuli imwe. Ico bali bene bali nokucita kuye fye mu calo cilya capwa, lelo aba bantu bakene ukutetekela Lesa.

Mu Mpendwa 14, Mose alepapatila kuli Lesa munshita isho abana ba kwa Israele balekana ukunakila Lesa pamo pene na Mose wine. Lesa ayaswike ipepo lya kwa Mose mukulekelesha uyu mutundu; lelo akene ukusuminisha umuntu onse uwa bembwike kukwingila mu calo calailwe. Abantu baikele mu matololo myaka amakumi yane

E lyo Yesu asontele abasambi bakwe ukuti bene nomba ebo basende imbila ya bwelelo pa calo conse. Na Yesu alishibe ukuti abasambi ku maka yabo fye tekuti babombe uyu mulimo. Eico alaile ukutuma Mupashi wa mushilo ku kubapela amaka yantu yalefwaikwa mu kutwala iyi imbila pano isonde ponse.

ICIPANDE II: Yoane 20:19-23; Yoane 21:15-17

Yoane alebele inshita shimo ishakumo nekamo kwa kwa Yesu kubasambi bakwe. Inshita shibili isha kumonekamo kwa kwe shi lesangwa muli Yoane 20:19-23 na muli Yoane 21:15-17.

Muli Yoane 20:19-23, Yesu atile ku basambi bakwe, "Umutende ube naimwe. Nga fintu Tata atumine Ine, eflyo naine ndetuma imwe." Yesu aletuma abasambi bakwe no mulimo uukalamba uwakuti benga bomba. Alebatuma mu kutwala Imbila nsuma yakwe ya kulapila ne pusukilo ku calo conse. Nakabili alebapela amaka ya Mupashi wa mushilo mukubatungulula ilintu balebomba.

Muli Yoane 21:15-17, Yesu alelanda kuli Petro pafyo amaka yakwe nensambu mu milimo yakwe fyali mu bufumu bwa kwa Lesa. Aipwishe Petro imiku nga cakuti ali mutemenwe. Mukwasuka kwa-kwe Petro aletila eee. Kabili no kukonkomesha kwa kwa Yesu kwali fye kumo kwine ukwa kuti, "Lishe mpanga shandi." Yesu aleeba Petro ukuti engalolekesha pali abo bonse abo Yesu afwilile mukuba pususha. Mwi beshi lya 19 atile Petro, "Nkonka." Ifyo Yesu alandile kuli Petro, eflyo alelanda na kuli bonse ku citetekelo.

ICIPANDE III: Mateo 28:16-20

Imbila nkalamba iya kutuma kwa kwa Yesu yali lembwa mu fiputulwa ifingi mu fitabo fya mbila nsuma. Muli Mateo 28:16-20, emusangwa amashiwi aya wa misha pa mulandu wa mbila iyi iya kutuma. Yesu alandile ku basambi bakwe ilyo bali mu cifulo ca mutalalila mu lulamba lwa bamba wa Galilee. Aebele abasambi bakwe ukutwala imbila nsuma pano isonde. Tabelele fye ukuti baye pesonde ponse, lelo alaile kuli bene ukuti moneni

ISAMBILILLO 10

UMUTWE WE SAMBILILLO: IMBILA YA BUTUMIKISHI
UKUFUMA MU BAIBELE

UMUTWE WA LELO: AMASAMBILISHO YAKWA YESU
AYAKULEKELESHA

ILEMBO LYA BUNTE: Imilimoya batumwa 1:1-11

ICIPANDE CAKUSUNGA PAMUTIMA:

*"Elyo Yesu atile kuli bene kabili, umutende
ube naimwe! Ifyo Tata atumine ine, eflyo
naine ndetuma imwe."*

Yoane 20:21

KATUNGULULA:

Panuma ya kubuka kwa kwa Yesu ku bafwa,
amoneke ku basambi bakwe imiku iyingi mu nshiku
amakumi yane (40) ninshi abe talanina ku mulu.
Na lintu Yesu alelanda ku basambi bakwe, ali
bwekeshepo no ku bakonkomesha pafyo alefwayo
kuti babombe. Yesu akonkomeshe abasambi bakwe
imiku isano (5) panuma ya kubuka kwa kwe ati
bali nokube NTE shakwe pa calo conse.

ICIPANDE I: Luka 24:44-49

Icungulo fye mu bushiku bwa kubushiwamo,
Yesu amoneke ku basambi bakwe ikumi elyo
nabambipo abalongene pamo nabo. Yesu abebele
ati konse ukusesema ukwa mu cipingo ca kale
pali wene kwali fikilishiwe. Uku kusesema kwa-
li mu Malango ya kwa Mose, mu mashiwi yalembe-
le ba kasesema elyo na mu Malumbo. Nipali
iyi nshita epo abasambi batampile ukumfwikisha
sana ubupilibulo bwa butumikishi bwa kwa Yesu
nga Meshiya. Luka 24:25 atila, Yesu aiswile
amatontonkanyo ya basambi bakwe icakuti nomba
batendeke no kumfwikisha amalembo yonse aya
lelanda pali Yesu. Mu mabeshi aya 46 na 47,
Yesu mu kwipifya, alandile amalembo yonse ayo
aya lembelwe pa mulandu wakwe. Yesu atile,
"Calembele akale sana ati Mesaya ali no ku
cula, no kwipaiwa, elyo kabili nokubuka
ukufuma ku bafwa mu bushiku ubwalenga shitatu."

(40) ukufika na panshita ilyo Lesa aimishe
inkulo imbi iyali no ku mucetekela,

KATUNGULULA:

Abana ba kwa Israele tabaumfwile nokwishiba
ifyo Lesa alefwaya ukuti bengaba. Aba bantu bene
baishibe fye ukuti balepepa Lesa wa cine kabili
uwa mweo. Lelo bafililwe ukumfwa nokwishiba
ukuti Lesa alefwaya ukuti abantu bonse bale
mupepa. Batontonkenye fye ukuti, Lesa ali fye
wabo beka. Tabatalile abomfwila Lesa ukufikapo
mukuti benga bomfiwa mu kwafwilishako abantu
bambi mu calo ukusambilila ukupepa Lesa. Tabat-
talile ababa 'ng'anda ya bakashimikila.

ISAMBILILLO 4

UMUTWE WE SAMBILILLO: IMBILA YA BUTUMIKISHI
UKUFUMA MU BAIBELE.

UMUTWE WA LELO: NA BAMBI ABA KONKELE LESA

ILEMBO LYA BUNTE: AMALUMBO 67

ICIPANDE CA KUSUNGA PAMUTIMA:

*"Eico, temweni umulebeshi; pantu mwali
abalebeshi mu calo ca Egupti."*

Amalango 10:19

KATUNGULULA:

Icipingo ca Kale citweba pa mulandu wa bantu aba shali bena Israele abo abasambilile ukupepa Lesa. Lesa aebele abana bakwa Israele ukutemwa umweni. Abena fyalo balisuminishiwe ukuba aba Yuda nga basumina, no kucetekela Lesa. Mu nshita shimo shimo mu lyashi lya bantu ba kwa Lesa, abena fyalo batendeke ukupepa Lesa.

ICIPANDE I: NA BAMBI ABASALILE LESA

Yethro ali wishi fyala wakwa Mose. Ali umwana Midiani. Yethro apangile icipailo (ulufuba) no kupepa Lesa. Acetekele ukuti Lesa ali ni Lesa wa cine. Mose aitile Hoabu, umwana mwaume wakwa Yethro, ukuti engendela pamo na bena Israele no kwa kanina ca pamo amapalo ya kwa Lesa.

Impendwa 22 ilanda pa mulandu wakwa Balaamu. Balaamu tali umu Hela, lelo ali ni Kasesema wakwa Lesa. Ilyo abena Israele batampile ukwishiba pa mulandu wa calo icalailwe kuli bene, bali bafwileko ku mwana-kashi uwe shina lya Rohabu. Uyu mwanakashi apokelele Yehoba nga Lesa wakwe kabili abena Israele bali mupokelele pamo no lupwa lwakwe.

Isaki, eflyo apele na Yesu umwana wakwe ku kube lambo lya bantu bonse.

ICIPANDE II: UKUIPELA BULILAMBO PALUPANDA

Yesu apele umweo wakwe nga lambo pa lupanda, pantu takwali inshila nangu imo imo abantu benga pusukila. Yesu aliculile nokupita mu mesho yonse ayo umuntu onse apitamamo. Aliculile muli iyi inshila elyo no kucimfya ilyo afwile pa lupanda.

Twabelele abalungami muli Yesu, mukuti ilyo afwile atulengele ukuba abalungama. Atulengele ukuba abalungama kuli Lesa pa mulandu wa bulungami bwakwe. Nomba twali kwata icifulo mu bufumu bwa kwa Lesa pakuti Yesu alitumfwilile.

ICIPANDE III: LESA ALASUNGA UMUPASHI

Mu bushiku ubwalenga shitatu, Lesa abushishe Yesu ukufuma ku bafwa Yesu aleumfwila Lesa. Ali tetekele nokuti Lesa ali nokubusha ukufuma ku bafwa. Yesu abushiwe kuli Lesa ukufuma kufwa, amaka ya lubembu ne mfwa fyali cimfiwe. Umwenso no mulandu nomba fya fumapo mu mweo wa muntu.

Isubilo lyesu ili mu nkumbu sha kwa Yesu Kristu. Ifyo Lesa acitile kuli Yesu, eflyo na Yesu acita ku bantu bonse aba mutetekela no ku munakila. Lesa abushishe Yesu ukufuma ku bafwa mukuti icitetekelo cesu cilungamikwe.

KATUNGULULA:

Icintu icikalamba pa mweo wa kwa Yesu kwi sonde lyonse, kufwa elyo no kubuka kwa kwe. Palupanda Yesu afikilishe ifyo umuntu nangu umu tengacita umwine eka. Ilyo Lesa abushishe Yesu kubafwa, calengelwe ukuba ica anguka ku bantu bonse ukuba iciputulwa ca mu bupekanyo bwa kwa Lesa.

ISAMBILILO 9

UMUTWE WE SAMBILILO; IMBILA YA BUTUMIKISHI
UKUFUMA MU BAIBELE

UMUTWE WA LELO" IMFWA NO KUBUKA KWA KWA YESU

ILEMBO LYA BUNTE: Marko 15:21-39

ICIPANDE CAKUSUNGA PAMUTIMA:

*Yesu atile kuli wene, nine nshila ne cine
no mweo, takuli uwisa kuli Tata kano aishila
muli ine.*

Yoane 14:6

KATUNGULULA:

Ishiwi lya kutila Kristu ci Hela, ilyalola mukuti Meshiya, mu ci Hebere. Meshiya nangu Kristu cipilibula ukuti UWASUBWA. Shonse intungulushi sha bana ba kwa Israele isha mupashi shali isha subwa. Ba shimapepo, ba kasesema ne mfumu bali abasubwa. Yesu ali ni shimapepo, kasesema kabili imfumu. Kabili wene ali e lambo (icabupe) lya kwa Lesa uwali no kusenda ulubembu lwa calo conse

ICIPANDE I: YESU E LAMBO FYE LYEKA

Yesu atile, "Abrahamu amwene ubushiku bwandi" (Yoane 8:56). Ukufikilishiwa kwa bulayo bwa kwa Lesa kuli Abrahamu, kwali citilwe ukupitila mu mfwa ya kwa Yesu pa lupanda. Yesu ali e lambo lya kwa Lesa. Yesu ali e lambo fye ilyo Lesa enga pokelela.

Yesu tatalile abembuka. Kabili talingilwe ukufwa. Pantu ali e Lesa wine. Lelo Yesu ali icefeshe wene ngo muntu kabili no kamfwila Lesa. Yesu alishibe ukuti bwali bufwayo bwa kwa Lesa ukuti wene engafwa palupanda, pakuti abantu bonse bamwenemo inshita ya ku kwatilamo isenge na Lesa. Nga filya fine Lesa apele Abrahamu ilambo lya kuti apele mu cifulo cakwa

ICIPANDE II: RUTI, UMWINA MOABU

Umulandu wa kwa Ruti atulanga ukuti Lesa alefwaya abantu ukukwata iciputulwa mu bupekanyo bwakwe, mukuleta abantu bonse kuli wene.

Ruti ali umukashana uwaleikala mu calo ca Moabu. Panuma ya mfwa ya mulume wakwe, Ruti asalile ukuya na Naoni, nafyala ilyo abwelele ku ng'anda yakwe mu calo ca Kenani. Ilyo Naomi aebele Ruti ukuti, Ruti afwile ukuya ku calo ca ku mwabo, lelo Ruti atile "mwi mpapata ukuti mushe, no kukana mukonka, pantu uko mwa kulaya naine eko nakulaya, no ko mwa kulaikala nakulaila, abantu benu naine abantu bandi, na Lesa wenu naine e Lesa wandi." (Ruti 1:16).

Panuma Ruti aupilwe ku wa mu lupwa lwa kwa Naomi uweshina lya Boasi, Boasi ali ni Shikulu mukalamba uwa mfumu Davidi, Ruti ali cikalwe kuli Yesu Kristu.

ICIPANDE III:: NAAMANI UMWINA SYRIA

Naamani ali ni mushilika wa fita fya mfumu iya maka mu calo ca ku masamba ya Israele. Umukashana umwina Israele alishitilwe pamo ngo musha ku mukashi wa kwa Naamani. Uyu mukashana aebele Shikulu wakwe pa mulandu wa kwa kasesema Elisha uwali mu calo ca Israele, panuma ya kwi-shiba ukuti Naamani alilwele ifibashi.

Naamani aliposhiwe ku maka ya kwa Lesa ilintu aile ku Israele. Na lintu aposhiwe atile, "Nomba ninjishiba ukuti tapali na Lesa na umbi muno calo conse." Naamani alaile ukuti takatale apepa utulubi nangu tu lesa twa bufi nakabili.

KATUNGULULA:

Ibuku lya Malumbo libuku lya nyimbo sha kulonganikwa pamo ishaimbilwe mu kupepa Lesa. Ubufwayo bwa kwa Lesa ubwa kuleta umuntu kuti wene bwali mutwe wa Malumbo ayengi nganshi. Mu Malumbo 67 mwaba ubwite bwa ba Yuda ukuti batwale

Lesu ku nko shonse isha pano isonde, Aba Yuda tabatalile ababika ilyashi lisuma ilya nyimbo mukubomba mu myeo yabo, Ne cacitika ca kutila Icipingo Cakale ca kwata fye amashina ayanono aya bena fyalo abalepepa Lesa. Lelo mu myeo ya aba bantu, ubufwayo bwa kwa Lesa bwalicitika.

ISAMBILILO 5

UMUTWE WE SAMBILILO: IMBILA YA BUTUMIKISHI UKUFUMA MU BAIBELE.

UMUTWE WA LELO: UBUFWAYO BWA KWA LESA BWA SOKOLOLA KULI BAKASESEMA.

ILEMBO LYA BUNTE: Esaya 11:1-10

ICIPANDE CAKUSUNGA PAMUTIMA:

"Pantu pano isonde pakesulapo ukwishibo bukata bwa kwa Yehoba, ifyo amenshi yafimba pali bema."

Habakuki 2:14

KATUNGULULA:

Ba kasesema ba mu Cipingo Cakale balandile ku bana ba kwa Israele pa mulandu wa lubembu mu mikalile ya bantu. Bakasesema baitile abantu ku kulapila. Amose ekasesema uwa sokolwele ubupingushi no kusekwa pa mulandu wa bubi ubwali mu mikalile ya bana bakwa Israele.

Kabili na mu mbila, bakasesema balecinkulako abantu pa fyo Lesa apekenye mukubasala. Hosea nao asokolwele ukutemwa kwakwa Lesa pa bantu bonse aba pano isonde. Amalembo ya ba kasesema yalanda pa bupingushi bwa kwa Lesa ubo ubukesa pa bena Israele pa mulandu wa ku kana ebako abantu bambi ati Lesa wa cine abafye umo.

mupashi na mu cine. Yesu ali isokolwele ku mwanakashi umwina Samaria ukuti wene ali e Meshiya, untu Lesa alaile ukupitila muli ba kasesema abengi.

KATUNGULULA:

Yesu afundishe abasambi bakwe, kabili alefundisha na lelo ukupitila munshila intu aikalilemo. Alefundisha ukupitila mu fintu ifyo alecita. Yesu asambilishe abasambi bakwe no kubatuma baye pamo nge nte shakwe. Intanshi balituminwe ku ba kumwabo elyo nombamba na ku bantu bonse.

cibili mu kwesha kwa citetekelo ca uyu mwanakashi, Yesu amwaswike ati, kwali fye ipusukilo lya ba Yuda beka. Lelo uyu mwanakashi atwali-lilefye ukupapata, e ico Yesu nomba icabutatu atile kuli wene, "Taciyene ukubulo mukate kubana, nokuposele mbwa." Uyu mwanakashi alisumine muli ifi fyonse. Lelo akonkenyepo nokutila, ati nembwa shine shilasuminishiwa ukulyako ubufungu ubuona kwi tebulo lya kwa Shikulu washiko. Ilyo Yesu amwene ifyo icitetekelo ca uyu mwanakashi cali, amucitile ukulingana nefyo alefwaya. Umwana wakwe umukashana alipolele.

ICIPANDE II: YESU NA MUSHIKA WA CI ROMA
(Mateo 8:5-13)

Yesu ali mu Kapernamu ilyo umukalamba wa fita fya ba Roma amwitile ukuti aye posha umusha wakwe umulumendo uwalwele. Na lintu Yesu asumine ukuti engaya nankwe ku ng'anda ku mwakwe, mushila atile, ati, "Nshilingile ukuti imwe mwise kung'anda ku mwandi. Lelo nga cakuti imwe mwasosa fye ati, "apole," umusha wandi ali nokupola.

Yesu alipapile ku citetekelo cakuli uyu mushika. Elyo alandile kwi bumba lya bantu,, atile, abena fyalo abengi abali ngo yu mushika wa ci Roma bakesa ukufuma pe sondeponse nokwisa ikala mu Bufumu bwa mu mulu pamo na Abrahamu, Isaki na Yakobo.

ICIPANDE III: YESU NO MWANAKASHI UMWINA
SAMARIA. Yoane 4:4-42

Ilintu Yesu apitile mu Samaria nokulanda ku mwanakashi umwina Samaria pa cishima alilandile kalefye ku basambi bakwe ngefyo alefwaisha sana ukupita mu Samaria. Umwanakashi Umwina Samaria pamo nabasambi bali papile sana pafyo Yesu acitile. Yesu atobele intambi sha ci Yuda, pa kusosa ku mwanakashi umwina Samaria.

Yesu aebele umwanakashi ati ubushiku buleisa ilyo abantu bonse bakapepa Lesa mu

ICIPANDE I: ESAYA

Ukusesema kwa kwa Esaya kuletweba pa kwisa kwa kwa Mesia, na pafyo ubupekanyo bwa kwa Lesa buli nokufikilishiwa. Amalemba ya kwa Esaya eya londolola ifingi ifya bupekanyo ubu ukucila pafyo ba kasesema abengi balandapo. Esaya nao wine alesoka abena Israele Lesa aisokolwele kubana ba kwa Israele apakalamba ukucila ku mitundu iyingi. Ni pamulandu wa ici ubupingushi bwa kwa Lesa ku bana ba kwa Israele bukacilapo pafyo imitundu imbi ikapingulwa.

Esaya akonkomeshe abantu na kabili pa mulandu wa kwa Lesa, nge fyo abalingile ukube nte ku calo conse mu butotelo, elyo no kubo libuto ku bena fyalo. Ba kasesema bonse balishibe ukuti Lesa abafye umu pe sonde lyonse. Muli Esaya 66, Esaya amona icimonwa pa mulandu wa nshita ilyo abantu bonse bakesa pamo no kulumbanya Lesa.

ICIPANDE CA II: YONA

Les a atile Yona ukuti aye mukubila imbila nsuma mu musumba wa Ninebe. Inshita Yona aese-she ukufulumuka, ukufuma kuli Lesa, e lintu aishibe ukuti Yehoba wine ali ni Lesa we sonde lyonse. Yona tatenenwe pa kumona ukuti abantu mu musumba wa Ninebe balapila no kutendeka ukulumbanya Lesa.

Muli ili lyashi Yona aimininako abana bakwa Israele. Abana bakwa Israele baibukishiwa nakabili pa mulandu wa bupekanyo muli ubu bupekanyo. Tabalefwaya ukuti Lesa enga palako abantu nabambi mu calo. Balefulwa nga abalwani babo balapila elyo no kusanga isenge kuli Lesa.

ICIPANDE III: MALAKI

Malaki ali ewa kulekelesha pali bakasesema, untu Lesa aimishe ku kusoka abantu bakwe abasalwa. Malaki aliko imyaka imyanda ine (40) abe Yesu talafyalwa. Mu citabo ca kwa Malaki tulomfwa ukuti abantu abo Lesa asalile ebaba ica muselu pa menso ya kwe. Abana bakwa Israele tabaumfwikishe ifyo ubufwayo bwa kwa Lesa bwali,

ngefiyo Lesa alefwaya ukubabomfya mu kutungulula abena fyalo bonse mukumutotela.

Muli Malaki 1:10-11 muli ukusokwa ukwa maka pabana ba kwa Israele ku kulapila napamo ukwingila mu bupingushi bwa kwa Lesa. Malaki alesoka ukuti Lesa ali no kusala umuntu umbi ku fikilisha ubufwayo bwakwe ubwa kuleta umuntu kabili ku cine cakwe.

KATUNGULULA:

Mukupwa kwa Cipingo Cakale mwaba ukusokwa elyo nokwitwa kwa bana ba kwa Israele ku kulapila. Cabulanda nganshi ku bena Israele abo pa myaka imyanda ne myanda, ukufuma pa nshita ilyo Lesa alaile Abrahamu, na pa kute-ndeka kwa lukuta ulwantungulwile na Mose, balifililwe uku mfwikisha napamo ukufikilisha ubulayo bwa kwa Lesa mu nshita ya myeo yabo. Panuma ya myaka imyanda ine (400) Lesa umwine mu buntunse muli Yesu eukapela ubwite bwa kulapila ubwa kulekelesha.

Abengi muli ba shimapepo bakalamba tabate-tekele ukuti Yesu ali e Meshiya. Bena balelolela Meshiya uwa kuti akese poka icalo cabo ku buteko bwa ci Roma. Balikene nokumfwa kufyo Yesu alebeba. Lintu Yesu abashinine pa kukana tete-kela kwabo, intungulushi sha ba Yuda sha tampile ukufwaya inshila iya kumwipailamo.

ISAMBILILLO 8

UMUTWE WE SAMBILILLO: IMBILA YA BUTUMIKISHI
UKUFUMA MU BAIBELE

UMUTWE WA LELO: YESU NA BENA FYALO

ILEMBO LYA BUNTE: Yoane 12:20-32

ICIPANDE CAKUSUNGA PAMUTIMA:

"Pantu takuli muncishanya ku mu Yuda no mwina Hela, pantu uyo wine e Shikulu wa bonse, uwa cindama kuli bonse abalilila kuli wene. Pantu umuntu onse uhalilila kwi shina lya kwa Shikulu akapusuka.

Abena Roma 10:12-13

KATUNGULULA:

Yesu ashimikile sana ku bana ba kwa Israele. Na basambi balituminwe intashi ku bana ba kwa Israele. Iyi yali ninshita yabo iyakulekelesha mukuti bafikilisho iciputulwa cabo mu bulayo. Baibele ilatweba mu fiputulwa ifingi pa fyaleci-tika ilyo Yesu alekumana na bantu abashali aba Yuda.

ICIPANDE I: YESU NO MWANAKASHI

Muli Mateo 15:22-28, Yesu alandile ku mwanakashi uwalefwaya ukuti umwana wakwe umukashana engaposhiwa. Icantanshi mukwesho icitetekelo ca uyu mwanakashi Yesu alikene ukumwafwilisha. Abasambi baipwishe Yesu ukuti enga mutamfya, pantu ukupapata kwa kwe kwali bakalifya. Ica

Muli Luka 15, auma imilumbe iilangisha ukutemwa kwa kwa Lesa ku bantu abali ukutali na Lesa, Iyi emilumbe aumine, Ikobili ilya lubile, impanga iya lubile elyo no mwana uwa lubile. Iyi milumbe iletweba ukuti Lesa alefwaya abo aba shilamwishiba. Lesa alefwaya abo abaluba, kabili nga umu pa baluba alondoka, kulaba ukusekelela uku kalamba nganshi.

Mu mulumbe wa mwana uwalubile, wishi ali ni Lesa. No mwana umukalamba wene aimaninako abana bakwa Israele. Umwana mukalamba tali ne nsansa pakumona umwana uwalubile abwelela ku mwabo. Talefwaya ukuti amapalo ya kwa wishi yenga kanishiwa. Talefwaya ukwakana na munyina wakwe uyo uwaiketele mulubembu kabili ukutali na Lesa. Lesa wene ali uwa nsansa pakumona ukuti, umwana uwalubile nomba alondoka. Lesa aebele umwana mukalamba ukuti, amapalo nafyonse ifyali fya kwa wishi fyali fyakwe. Lesa alepapata umwana mukalamba ukuti asekelele pamo nankwe, pakuti umwana uwalubile nomba nabwela.

ICIPANDE III: Luka 14:16-24

Muli Luka 14, Yesu auma umulumbe wamuntu uwapekenye umutebeto uukalamba, nokwisa sangwako abengi. Pa bunshiku bwa mutebeto uyu muntu atumine umusha wakwe ku kuya abo bonse abalalikwe ku mutebeto. Na balalikwe bonse balikene ukwisa no kupela amalelo ayengi. Na lintu umwine wa mutebeto aumfwile ifi, ali kalipe nokutila kumusha wakwe, nomba kabiye mu musebo yonse iya mu musumba no kuleta abapina, bacibulu, impofu ne filema. Nakabili pa kumfwa ukuti incende emo yali, atumine umusha wakwe nokutila, kaleta abantu bonse abo ulesanga pakuti ing'anda isule. Na Shikulu wakwe atile, "Pantu ndemweba nati nangu umu pali abo abalalikwe ta kasondepo pafya malila.

Muli uyu mulumbe Shikulu ni Lesa, elyo nabalalikwe ku mutebeto ba Yuda.

KATUNGULULA:

ISAMBILILO 6

UMUTWE WE SAMBILILO: IMBILA YA BUTUMIKISHI
UKUFUMA MU BAIBELE

UMUTWE WA LELO: YESU AFIKILISHA UBULAYO BWA
KWA LESA.

ILEMBO LYA BUNTE: Yeremia 31:31-34

ICIPANDE CAKUSUNGA PAMUTIMA:

*"Moeni, inshiku shileisa, cisemo cakwa Yehoba, ilyo nkapinge Cipingo Cipyu kuba ng'anda ya kwa Israele, naba ng'anda ya kwa Yuda."
Yeremia 31:31*

KATUNGULULA:

Ilyo Yesu afyelwe, ubulayo bwa kwa Lesa kuli Abrahamu bwali fikilishiwe. Lesa alaile Abrahamu ati, nkapala icalo conse ukupitila mu bufyashi bobee. Luka na Mateo bali tantika bwino bwino amashiwi aya langisha ukuti Yesu ali wa mulupwa lwa kwa Abrahamu. Ilyo Yesu afyelwe, bamalaika balilandile kuli ba kasesema ati Yesu ali nokuleta umutende ku bantu bonse pa calo aba cinshinka.

ICIPANDE I: UBULAYO BWA KALE

Abana ba kwa Israele bafililwe ukwakanya imbila ya kwa Lesa kwi sonde lyonse nga fintu Lesa alefwaya ukuti bacite. Lesa ali bapele inshita iikulu mukuti bengebako insonde lyonse pakutemwa kwakwe nokwafwilisha umuntu onse mukwikala ne senge na Lesa. Nomba Lesa alabomfya umu uwa mu lupwa lwa kwa Abrahamu mukuti. apale isonde lyonse.

Umweo wa kwa Yesu uli e mweo wa mwana wa kwa Lesa pakati ka bantu. Mu mweo wa kwa Yesu Lesa akushisheko ukutemwa kwakwe uku kufumya mkati ka lukuta lwa bena Israele no ku kutwala na kunse ku bena fyalo.

ICIPANDE II: UBULAYO BUPYA

Ilyo Lesa atumine umwana wakwe pano isonde,

alaile ubulayo bupya ku bantu abapya.
Israele nomba tauli e musumba wa bantu uwa-
salwa na Lesa, Nomba abantu abasalwa na Lesa
bakaba ni abo aba lepokelela Yesu ngo Mupusshi
wabo no kutendeka ukwenda mwisenge lya kwa
Yesu.

Abana ba mu Cipingo Cipyu bali no
kupampamikwa na malango yakwa Lesa mu mitima
yabo. Abena Roma 9:8, tubelengamo ati,.....
"tebana ba ku mubili ebena ba kwa Lesa, lelo
abana ba cilayo ebalingwo bufyashi."

ICIPANDE III: YESU UMUPUSUSHI WA CALO

Muli Mateo 13, Yesu apashanya ubufumu bwa
mu mulu ku luseke lwa Lubanga, elyo naku
citungumushi ca mu mukate. Mu bushiku bwa pa
mulu walupili muli Mateo 5, Yesu aebele
abasambi bakwe ati, bena bali pamo ngo mucele
napamo ngo lubuto lwa pano isonde. Aya mashiwi
yaletweba pafyo ubufumu bwa kwa Lesa buli
nokusabankana kabili nokwishiba pano isonde
ponse. Ukutendeka ku kaba kunono sana, lelo
kukasabankana no kwa lule calo conse. Imbila
nsuma ya kwa Yesu ikaba lubuto mu mfimfi ya pa
calo.

Yesu abombele imyaka itatu (3) pano
isonde. Muli iyi yine myaka itatu, alifu-
ndishe nokusambilishamo akabumba akanono akaba
sambi, mu kusabankanya Imbila nsuma ya kwa
Lesu kubantu bonse aba pano isonde.

KATUNGULULA:

Ubulayo bwakale ku bana ba kwa Israele
bwene bwalifye ukupitila mufyo bene bali no
kunakila amalango ayo ayapelwe kuli bene
ukupitila muli Mose. Amafunde ikumi (10)
yalembelwe pa fipampa fya mabwe. Lelo ubulayo
bwa kwa Lesa ubupya bwene bwa kupampamika
amalango mu mutima ya bantu bakwe. Pa nshita
umuntu apokelela Yesu mu mutima na mu mweo
wakwe ninshi ubulayo bwa kwa Lesa ubupya bwa
fikilishiwa.

ISAMBILILO 7

UMUTWE WE SAMBILILO: IMBILA YA BUTUMIKISHI
UKUFUMA MU BAIBELE.

UMUTWE WE LELO: YESU NA BA YUDA

ILEMBO LYA BUNTE: Luka 4:16-30

ICIPANDE CAKUSUNGA PAMUTIMA:

*"Pantu Kristu empela ya Malango, ni pakuti
onse uutetekela alungamikwe."
Abena Roma 10:4*

KATUNGULULA:

Yesu atendeki ukushimikila nokutuma abasambi
bakwe intashi ku bana ba kwa Israele. Abana ba
kwa Israele bapelwe inshita naimbi ku kulapila
pa ku pondokela Lesa, mukuti batetekele Lesa,
kumunakila, no kufikisho bulango pa kutendeka
Yesu ali papile pa kuti aba Yuda taba mutetekele.
Mu nshita fye Yesu aishibe bwino pa mulandu wa
kukosa kwa mutima wabo. Alimwene nefyo abana
ba kwa Israele ba patile Lesa, nangu fye
baletontokanya ukutula ati, bene fye beka ebali
bakapepa wa cine kuli Lesa.

ICIPANDE I: Luka 10:25-37

Muli Luka 10, Yesu alanda pa mulumbe wa
mwina Samaria musuma. Yesu atile ifunde lya kwa
Lesu lya kuti, umuntu onse aletemwa umubiye nga
fintu aitemwa umwine. Umulumbe wa mwina
Samaria musuma uletweba ukuti, umuntu onse uuli
nokukabila na pamo ukufwayo bwafwilisho uyu
emunensu. Muli uyu mulumbe ba shimapepo
abaume bafililwe ukwa fwilishako umuntu wabo.
Lelo umbi umbi fye uwakutali uyo uwa salilwe
ku ba Yuda ewa afwilishako umuntu uyo uwa cene-
nwe. Yesu atile, kabiye nokuba pamo ngo mwina
Samaria musuma. Yesu atile, langisha ukuti
ulakonka amalango ya kwa Lesa mu milimo yobe,
lelo temukusosa fye ati nali tetekela.

ICIPANDE II: Luka 15:3-32